

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: T.Avasiloaie)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Minciuna, E.Palanciuc, V.Negru)

DECIZIE

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii,

în cauza de contencios administrativ, la cererea înaintată de Angela Sănduță împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative, împotriva încheierii din 19 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 22 octombrie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Teodor Bordei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 318/1504 din 27 iulie 2018 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale, comise de Angela Sănduță și anularea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 327 din 20 septembrie 2018 privind respingerea contestației.

Prin hotărârea din 18 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea.

La 23 martie 2022, Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 18 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Angela Sănduță împotriva hotărârii din 18 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, ca fiind depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) Cod administrativ.

La 28 septembrie 2022, Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii a depus recurs împotriva încheierii din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia și anularea integrală a încheierii recurate, cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru examinarea acesteia.

Prin decizia din 26 octombrie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul

depus de Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii. S-a anulat încheierea din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată.

Prin încheierea din 19 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Angela Sănduță împotriva hotărârii din 18 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, deoarece apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut de lege.

La 22 decembrie 2022 Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii a depus recurs împotriva încheierii din 19 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia și anularea integrală a încheierii recurate, cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru examinarea acesteia.

În motivarea recursului a invocat că, în cererea de apel depusă sunt inserate temeiurile și motivele apelului, or, s-a indicat că, prima instanță a interpretat și aplicat eronat normele de drept material ce reglementează termenul de prescripție, în concret art. 214 alin. (4), 226² și 264 alin. (1) lit. a) din Codul fiscal.

De asemenea, s-a invocat că, prima instanță a ignorat faptul efectuării controlului fiscal repetat pentru perioada 2012-2016, iar drept consecință controlul s-a efectuat pentru o perioadă ce depășește limitele legale.

În atare circumstanțe, a invocat Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii că apelul depus conține motivarea greșelilor, care sunt imputate instanței inferioare, cu expunerea criticilor în fapt și în drept pe care se bazează aceste greșeli.

Conform art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii din 19 decembrie 2022, la 22 decembrie 2022, în termenul legal.

Prin referința depusă la 24 ianuarie 2023 Serviciul Fiscal de Stat a solicitat respingerea recursului depus de Angela Sănduță.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

După cum denotă actele cauzei, prin hotărârea din 18 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea.

La 23 martie 2022, Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 18 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 19 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Angela Sănduță împotriva hotărârii din 18 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, deoarece apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Materialele cauzei atestă că pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că Angela Sănduță nu a prezentat în termen motivarea apelului, conform art. 232 alin.(2) din Codul administrativ.

Astfel, conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Iar, potrivit alin.(2) al art.232 din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată

În contextul dat, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de depunere a apelului și cel de prezentare a motivării curg din momente diferite, fapt ce este reglementat de art. 232 din Codul administrativ.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că la 18 februarie 2022 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost respinsă acțiunea.

Actele cauzei atestă și faptul că, la 23 martie 2022, Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 18 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

La rândul său, art. 97 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, prevede că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Iar, prin prisma art. 109 din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Cu referire la acest aspect, din materialele cauzei rezultă că copia hotărârii motivate din 18 februarie 2022, a fost expediată la data de 01 iunie 2022, participanților la proces și a fost recepționată de reprezentantul apelantei, avocatul Paladii Andrian la data de 22 iulie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.227).

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului împotriva hotărârii primei instanțe a început să curgă pentru Angela Sănduță de la data de 23 iulie 2022 și a expirat la data de 21 august 2022, dar fiind zi de duminică, ultima data fiind 22 august 2022, zi de luni.

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, Angela Sănduță, nu a depus motivarea apelului, motiv pentru care instanța de apel corect a declarat apelul inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

În conformitate cu prevederile art.236 alin.(1) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Potrivit alin.(2) lit.e) al aceluiași articol, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Faptul că în apelul depus la data de 23 martie 2022 au fost invocate motive de procedură întru casarea hotărârii judecătorești, și anume, că prima instanță a interpretat și aplicat eronat normele de drept material ce reglementează termenul de prescripție, în concret art. 214 alin. (4), 226² și 264 alin. (1) lit. a) din Codul fiscal, acestea nu constituie temei de a considera depunerea apelului conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, pe motiv că în apelul enunțat nu au fost invocate motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea acestuia.

Mai mult ca atât, Colegiul menționează că în cererea de apel nemotivată avocatul Andrian Paladii a indicat că vor fi prezentate motive suplimentare de apel împotriva hotărârii instanței de fond (f.d.220).

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului împotriva hotărârii primei instanțe a început să curgă pentru Angela Sănduță de la data de 23 iulie 2022 și a expirat la data de 21 august 2022, dar fiind zi de duminică, ultima data fiind 22 august 2022, zi de luni.

Instanța de recurs reține că, Angela Sănduță cât și avocatul acesteia Adrian Paladii au cunoscut despre neajunsurile cererii de apel, deoarece au indicat în cererea de apel nemotivată că vor fi prezentate motive suplimentare de apel împotriva hotărârii instanței de fond, însă într-un mod nejustificat, având la dispoziție 30 de zile, nu au întreprins acțiuni, care ar dovedi intenția de a prezenta motivarea apelului.

Așadar, Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii fiind conștientă că a depus doar apel nemotivat, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt, însă ignorat de aceasta. Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, în condițiile în care Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii nu a prezentat motivarea apelului în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, concluzia instanței de apel, privind declararea inadmisibilă a apelului, este întemeiată.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 19 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră legală și întemeiată, or, recurenta-apelantă nu a întreprins vre-o acțiune de a prezenta motivarea apelului împotriva hotărârii primei instanțe până la 22 august 2022, ziua în care a expirat termenul pentru realizarea operațiunilor procesuale nominalizate.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

La caz, Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii a neglijat obligația de a se conforma prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, adică de a prezenta motivarea apelului în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate a primei instanțe.

Or, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, instanța de recurs amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul recurenteii precum că prin încheierea emisă i se încalcă dreptul la acces liber la justiție, dreptul la apărare, la un proces echitabil, în sensul art. 6 § 1 CEDO și un recurs efectiv. Or, Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului la acces liber la justiție, dreptului la apărare, la un proces echitabil, în sensul art. 6 § 1 CEDO și un recurs efectiv, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

În circumstanțele descrise instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind declararea inadmisibilă a cererii de apel, în rezultatul neprezentării motivării apelului, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii sunt declarative și neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Angela Sănduță, reprezentată de avocatul Andrian Paladii.

Se menține încheierea din 19 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Angelei Sănduță împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru